

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2022 елның «18» августы

№ 16

Татарстан Республикасы  
Лениногорск муниципаль районы  
«Тимәш авыл жирлеге» муниципаль  
берәмлеге Советы депутаты статусы  
турында нигезләмәне раслау  
хақында

«Россия Федерациясендә жирле үзидәрә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидәрә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы, Лениногорск районы, Тимәш авылы, Утыз Имәни урамы, 71Д (жирле үзидәрә бинасы), Киров урамы, 26 (мәдәният йорты), нефтьүткәргечләр урамы, 20 (Ромашкино РНУ утырышлар залы), Киров урамы, 1А («Ласточка» балалар бакчасы), Лесная урамы, 20, Лесная урамы, 33 адреслары буенча урнашкан махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендларында игълан итәргә, Лениногорск муниципаль районы рәсми сайтында (<http://leninogorsk.tatarstan.ru>) «Авыл жирлекләре» бүлегендә, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru/>) урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплыгымда калдырам.

«Тимәш авыл жирлеге»  
муниципаль берәмлеге  
башлыгы, Совет рәйсе



Р.М.Сираев

Татарстан Республикасы  
Лениногорск муниципаль районы  
«Тимәш авыл җирлеге»  
муниципаль берәмлеге  
Советының 2022 елның 18  
августындагы 16 номерлы  
карарына кушылта

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләр билгели.

1 статья. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе.

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтиҗәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыралар.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставка;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яки эшкә чикләнгән сәләтле дип тану;
- 4) суд тарафыннан кайда булуы билгесез дип тану, яки үлгән дип игълан итү;
- 5) аңа карата судның гаепләү карары үз көченә керү;
- 6) даими яшәү урынына Россия Федерациясе чикләреннән чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын - Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату,

аның нигезендә чит ил гражданыны жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил гражданыны булмаган чит ил гражданының Россия Федерациясе территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган, аның нигезендә чит ил гражданыны булган Россия Федерациясе гражданыны жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы.

8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәү очрагында;

12) муниципаль район составында авыл жирлегә башлыгы, жирлекнең вәкилләккә органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату;

13) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очрактарда

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез салынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, әгәр нигез Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советының муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы сессияләре арасында барлыкка килгән булса, мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча барлыкка килә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советына әлегә гариза кәргән көн вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып тора.

4 статья. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советы депутаты шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документ, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дөвамында куллана торган күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. 1. Депутат эшчәнлеген бушатылмаган нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә уставында билгеләнгән очрактардан тыш.

6 статья. Депутат эшчәнлегә формалары

1. Депутат эшчәнлегенә формалары булып тора:

а) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл

жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы каравына Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карарлары проектларын керту;

г) депутат запросы депутатского обращения;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр керту;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданныр хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүнә таләп итеп мөрәжәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларын үткөрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламенты нигезендә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Рәисенә хәбәр итә.

3. Депутат хокуклы:

1) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советына комиссиядә һәм тиешле вазыйфаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге советын карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

3) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнәп куела, килештерелә) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының хокукый актлары проектларын хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә кертергә;

5) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының көн тәртибе, фикер алышына торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертергә,

карарлар проектларына һәм башка актларга төзәтмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Совет утырышында Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советына хисап бирүче теләсә кайсы органның яисә вазыйфай затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Совет утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия булган гражданныр мәрәҗәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Совет утырышлары беркетмәләренә эчтәлеген белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Совет утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советының тиешле комиссиясә тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша.

2. Депутат әгъзасы булмаган комиссияләре эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советы һәм аның комиссияләренә йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советының һәм аның комиссияләренә үз компетенциясә кысаларында бирелгән йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Депутат йөкләмәне үтәү нәтиҗәләре турында Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Советына яисә аның комиссияләренә хәбәр итә.

10 статья. Депутат запросы

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә Совет утырышларында депутат таләбе белән җирле үзидарә органнына, җирле үзидарә органнының вазыйфай затларына, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш

авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар житәкчеләренә, Тимәш авыл жирлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы., аларның компетенцияләренә керүче.

2. Депутат таләбе-депутат мөрәжәгате, ул Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карары буенча депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турында тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иваново авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иваново авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, депутат таләбе жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язма рәвештә жавап бирергә тиеш. Жавап орган житәкчесе, вазыйфаи зат, депутат таләбе жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Гарызнамәнең инициаторы гарызнамәдә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнаша ала. Гарызнамәнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Иваново авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесен Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Иваново авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы билгеләгән вакытка депутат таләбе буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма жавап бирергә хокуклы.

#### 11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан оештыру-хокукий формаларына һәм ижтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлеге белән бәйлә мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, оешмалар, аларның оештыру-хокукий формаларына һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгәтләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгәтә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат тарафыннан яисә вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

#### 12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгәтләрен карый, гражданны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кәргән тәкъдимнәрне, шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданны кабул итә;

жәмәгәтчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дөүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатлар белән очрашулар Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенәң жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

#### 13 статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты депутат фракциясе яки уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелә торган төркем составына керергә хокуклы.

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламенты белән фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, төркөү һәм аларның эшчәнлеге тәртибе билгеләнә.

#### 14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутатның сайлау округында эше, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының, аның органнарының аларның карарлары һәм күрсәтмәләренәң үтәләше турында депутатның хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнары, муниципаль берәмлекләренәң вәкилләкле органнары эш тәжрибәсен, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

#### 15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Тимәш авыл жирлеге территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятие, оешмаларның, муниципаль милек формасындагы учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

#### 16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы



Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлегә белән бәйле, закон тарафыннан сакланмый торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

## 17 статья. Депутатның вазифалары

### 1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;

3) даими, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;

4) гражданның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә мәрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләрен сакларга, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрен таратырга;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигь булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

## 18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

### 1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокукы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә;

2), түбәндәге очраклардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жылышында катнашу (конференция);;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз



оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенәң гомуми жыелышында катнашу (конференция), Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү тәртибендә катнашу (сәясәи партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләр Ассоциациясенә, берәмлекләренәң башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарәсе органнарында тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өләшләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер)булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өләшләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен;

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дөүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданнылыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчеләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан административ яки җинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очрақларыннан тыш) буларак яки административ хокук бозу турында эш буенча катнаша алмый.

## 19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын төгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында билгеләнгән тәртипне һәм регламентны үтәргә;

2) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үз көченә керә торган башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтү, ихтирамсызлык күрсәтү, ихтирамсызлык белдерү;

3) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, әгәр бу мәгълүматлар Дөүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итсә, депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратырга һәм кулланмаса;

4) җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә шәхсэн яки аның якыннарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә депутат статусыннан файдаланмаса;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләр, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге»

муниципаль берәмлеге Советы абруена зыян китерә торган конфликтлы ситуацияләрдән качарга;

6) мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерә торган вазыйфаларны башкаганда шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иваново авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советына, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Иваново авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә;

7) Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан билгеләнгән халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

## 20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Тимәш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та, җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Өлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.